

POSTADRES

Postbus 2475
3500 GL Utrecht

BEZOEKADRES

Tiberdreef 4
3561 GG Utrecht

TELEFOON

030 751 1001

INTERNET

www.cnv.nl

Aan:

Commissie Financiën van de Tweede Kamer
Verzonden per email aan cie.fin@tweedekamer.nl

In afschrift aan:

Staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst
Commissie voor Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

CONTACTPERSOON

Ruben van der Ploeg

PLAATS

Utrecht

ONS KENMERK

22-003/JP/RvdP

TELEFOONNUMMER

06 14478812

DATUM

10 oktober 2023

UW KENMERK**E-MAIL**

r.vanderploeg@cnv.nl

Betreft: Belastingplan 2024: negatief effect arbeidskorting op netto-inkomen WIA-uitkeringsgerechtigden

Geachte leden van de Commissie Financiën,

Woensdag 18 oktober spreekt u voor het eerst in commissieverband over het Belastingplan 2024. In het kader van dit belastingplan willen wij als vakbond specifiek uw aandacht vragen voor het effect van de extreem opgevoerde arbeidskorting op het netto-inkomen van WIA-uitkeringsgerechtigden. Daardoor betalen werknemers die (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zijn geraakt en (ten dele) moeten rondkomen van een WIA-uitkering inmiddels ruim vier keer meer belasting dan 'reguliere' werknemers. In de 'Wet inkomstenbelasting 2001' is immers bepaald dat alleen werkenden de arbeidskorting mogen toepassen.¹ Het Belastingplan 2024 bevat weer een verhoging van de arbeidskorting. Hierdoor groeit het netto-bruto gat voor WIA-uitkeringsgerechtigden nog verder door.

Daarnaast heeft het demissionaire kabinet op Prinsjesdag per brief laten weten, in voorbereiding op een uitspraak van de Hoge Raad, de mogelijkheid van een zogeheten werkgeversbetaling te willen schrappen.² Bij een werkgeversbetaling loopt de betaling van de WGA-uitkering via de werkgever. Hierdoor kan, bij uitzondering, over het gehele inkomen (loon en uitkering samen) arbeidskorting worden toegepast. Het schrappen van deze mogelijkheid raakt 11.000 werknemers met een WGA-uitkering. Gemiddeld dreigen zij daardoor € 2300 aan arbeidskorting kwijt te raken. Het gaat hier om een groep werknemers die precies doet wat de overheid van hen vraagt: werken naar vermogen, ondanks hun gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid.

Het CNV roept u op er zorg voor te dragen dat de mogelijkheid van een werkgeversbetaling niet wordt geschrapt door het (demissionaire) kabinet. Bovendien zou, in afwachting van een eventuele herziening en vereenvoudiging van het belastingstelsel door een nieuw kabinet, elke WIA-uitkeringsgerechtigde de arbeidskorting moeten kunnen toepassen.

¹ ~~Wet inkomstenbelasting 2001, artikel 8.11., lid 1: 'De arbeidskorting geldt voor de belastingplichtige die arbeidsinkomen geniet'.~~

² <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/kamerstukken/2023/09/19/kabinetsreactie-op-de-uitspraak-van-het-gerechtshof-den-haag-over-de-arbeidskorting-en-een-arbeidsongeschiktheidsuitkering>

POSTADRES
Postbus 2475
3500 GL Utrecht

Arbeidskorting weer hoger, nog groter bruto-netto gat WIA-uitkeringsgerechtigde

In het Belastingplan 2024, met de verhoging van de arbeidskorting meegenomen, bedraagt de maximale arbeidskorting inmiddels € 5553. Om het effect van het wel of niet kunnen toepassen van de arbeidskorting op het netto-inkomen duidelijk te maken, hebben wij dat voor een aantal voorbeeldinkomens nagerekend. Zie de bijlage bij deze brief. De uitkomsten daarvan zijn reden tot grote zorg, zeker in deze tijd van hoge inflatie en een onder druk staande bestaanszekerheid.

Eén van die voorbeeldberekeningen laat zien dat waar een werkende met een inkomen op WML-niveau jaarlijks € 1446 aan inkomstenbelasting betaalt, een WIA-uitkeringsgerechtigde met een IVA-uitkering (volledig en duurzaam arbeidsongeschikt) op hetzelfde niveau € 6248 aan belasting betaalt. Ruim vier keer zoveel. Het netto besteedbaar inkomen van de werkende is in dit voorbeeld 24% hoger dan dat van de IVA-uitkeringsgerechtigde. Daarbij moet worden opgemerkt dat een IVA-uitkering al 75% bedraagt van het oorspronkelijke salaris. Bovendien is een IVA-uitkering niet bedoeld als een armoederegeling, maar als een inkomensverzekering, waar werkgever én werknemer een kostendekkende premie voor betalen. De uitkomsten voor een WIA-uitkeringsgerechtigde met een WGA-uitkering (gedeeltelijk arbeidsongeschikt) zijn vergelijkbaar, waarbij een WGA-uitkering 70% (in plaats van 75%) van het laatstverdiende loon bedraagt.

Het is voor mensen een enorme schrik wanneer ze ontdekken wat ze netto overhouden als ze in de WIA komen. De overgang van loondienst naar een uitkering wordt zo ook steeds groter. Als vakbond krijgen wij hier heel veel vragen en signalen van onze leden over.

In alle communicatie van het UWV (website, toekenningsbeslissing, etc.) wordt immers steeds gesproken over een uitkeringshoogte van 70%/75% (IVA) van het loon dat je verdiende voordat je ziek werd. Dat is weliswaar technisch correct, wanneer er uitsluitend gekeken wordt naar het brutoloon, maar praktisch onjuist als het gaat om wat je uiteindelijk netto uitbetaald krijgt. Uiteindelijk is het netto inkomen het enige wat er voor mensen toe doet: daar moeten ze immers hun bestaan van betalen.

Positieve uitspraak Hof voor WIA-uitkeringsgerechtigden ongedaan maken

Het voornemen van het kabinet om de mogelijkheid van een zogeheten werkgeversbetaling te schrappen volgt uit de brief die de staatssecretaris van Fiscaliteit op 19 september naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. De achtergrond van dit voornemen is een uitspraak van Gerechtshof Den Haag in een zaak van een WGA-uitkeringsgerechtigde. Hij werkt naast zijn WGA(WIA-)-uitkering en krijgt de arbeidskorting niet over zijn hele inkomen toegepast. De betaling van zijn uitkering loopt in zijn geval namelijk niet via de werkgever. In het laatste geval krijgt je wel arbeidskorting.

Het Hof heeft in deze zaak geoordeeld dat er sprake is van een ongelijke behandeling, en dat daarom deze groep uitkeringsgerechtigden óók arbeidskorting mag toepassen. Het kabinet is tegen deze uitspraak in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. In voorbereiding op die uitspraak werkt het kabinet nu plannen uit waarbij de mogelijkheid om de betaling van de WGA-uitkering via de werkgever te laten lopen helemaal wordt geschrapt. Blijkbaar is het de inschatting van de staatssecretaris dat de Hoge Raad de uitspraak in stand zal houden, en dat veel meer WIA-uitkeringsgerechtigden arbeidskorting kunnen gaan toepassen.

Dit voornemen van de staatssecretaris is opvallend, omdat de staatssecretaris eerder in antwoord op mondelinge vragen van het Kamerlid Omtzigt op 13 juni jl. aangaf dat het zijn voorkeur had om de werkgeversbetaling verplicht te maken voor alle werkgevers, zodat alle werkenden met een WIA-uitkering de arbeidskorting kunnen toepassen. Wij verbazen ons over deze koerswending.

Ook schrijft de staatssecretaris in zijn brief van 19 september dat "Het doel van de arbeidskorting is immers het bevorderen van de arbeidsparticipatie en (meer) werken lonender te maken. Om dit te bewerkstelligen ligt het voor de hand om de arbeidskorting alleen toe te passen over arbeidsinkomen en niet over socialezekerheidsuitkeringen."?

POSTADRES
Postbus 2475
3500 GL Utrecht

Is het daadwerkelijk beleid van het kabinet, om naast de inkomensprikkels die al in de WIA zelf zitten (de teruggang naar 70%/75% van het oorspronkelijke inkomen en de dreiging van een uiterst beperkte vervolgitkering bij het niet invullen van de restverdiencapaciteit) nog een forse extra inkomensprikkel richting mensen in de WIA in te bouwen middels de arbeidskorting die mensen in de WIA, behalve bij een werkgeversbetaling, immers niet krijgen? Wij wijzen u er nogmaals op dat de WIA niet bedoeld is als een armoederegeling, maar als een inkomensverzekering.

Conclusie en oplossing

De voorbeeldberekeningen laten zien dat de verschillen tussen 'reguliere' werkenden en WIA-uitkeringsgerechtigden in te betalen belasting en netto besteedbaar inkomen zeer fors en niet te rechtvaardigen zijn.

Met het toekennen van een IVA-uitkering (of WGA 80-100% arbeidsongeschikt) is immers vastgesteld dat een werknemer door zijn gezondheid niet meer in staat is inkomen uit arbeid te genereren. In de huidige situatie is het resultaat dat de werknemer hierdoor wel de nadelige gevolgen van de 'bruto/netto-prikkel' ervaart, zonder dat hij bij machte is aan de gewenste uitkomst van deze prikkel te voldoen. In zo'n geval is geen sprake van een prikkel, maar van straf. Daarnaast wil het kabinet de WIA-uitkeringsgerechtigden die wel werken in netto-inkomen er ook nog eens fors op achteruit laten gaan.

Houd dus in ieder geval de mogelijkheid van een werkgeversbetaling in stand, maar zorg er bovenal voor dat iedere WIA-uitkeringsgerechtigde arbeidskorting kan toepassen. Dit in afwachting van een vereenvoudiging en herziening van het belastingstelsel, waarbij bijvoorbeeld de arbeidskorting in de tarieven wordt verwerkt.

Uiteraard zijn we van harte bereid de inhoud van deze brief nader aan u toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Jan Pieter Daems
Bestuurslid CNV Vakcentrale

Bijlage: achtergronden en voorbeeldberekeningen

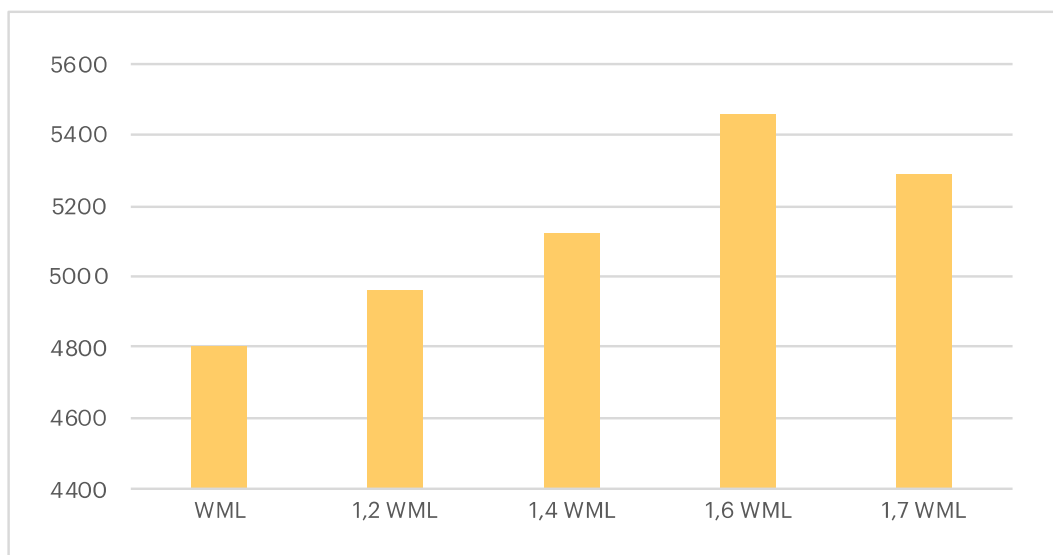
Achtergrond arbeidskorting

Vóór de belastingherziening van 2001 kende het belastingstelsel het arbeidskostenforfait. Het arbeidskostenforfait was een aftrekpost voor gemaakte kosten in verband met het werk dat iemand verricht. De arbeidskorting introduceerde een mogelijkheid om de inkomens van laag betaalde werknemers gericht te verbeteren dan wat met het arbeidskostenforfait mogelijk was. In samenhang hiermee werd het arbeidskostenforfait verlaagd.

De arbeidskorting was zodanig vormgegeven dat een maximaal effect optrad voor mensen die vanuit een uitkerings situatie een baan op het minimumloonniveau accepteren. De arbeidskorting begon bij 50% WML (met een arbeidskorting van € 0) en bereikte een maximaal effect bij 100% WML (met een arbeidskorting van € 697).

Sinds de introductie in 2001 is de arbeidskorting steeds verder opgevoerd met als doel het verrichten van betaalde arbeid aantrekkelijker te maken. Daartoe is de arbeidskorting ook beschikbaar gesteld voor inkomens boven het WML. De arbeidskorting volgt sinds het Lenteakkoord van 2012 een heuvelvorm (stijgt, stabiliseert en daalt vervolgens weer). De parameters van de heuvelvorm worden jaarlijks bepaald. Dit als onderdeel van de jaarlijkse koopkrachtexercitie voor Prinsjesdag.

Grafiek 1: ontwikkeling van de arbeidskorting in Euro's gerelateerd aan het bruto inkomen. De arbeidskorting is het hoogst bij een bruto inkomen van 1,6 WML.

Achtergrond WIA

WIA staat voor Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen. Het is een werknemersverzekering voor het verlies van inkomen als iemand wegens langdurige ziekte niet of niet meer volledig kan werken. De WIA kent verschillende regimes. De WGA-uitkering voor werknemers die gedeeltelijk of volledig arbeidsongeschikt zijn en waar nog zicht is op verbetering. En de IVA-uitkering voor werknemers die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn. De mate van arbeidsongeschiktheid wordt bepaald door het theoretische verlies van inkomen. Namelijk het verschil tussen het inkomen dat je verdiende voordat je ziek werd en het inkomen dat je in theorie nog zou kunnen verdienen. In 2022 ontvingen gemiddeld 153.000 mensen een IVA-uitkering en 235.000 mensen een WGA- uitkering.⁴ Deze aantallen nemen naar verwachting in 2023 en 2024 verder toe.

Voorbeeldberekeningen⁵

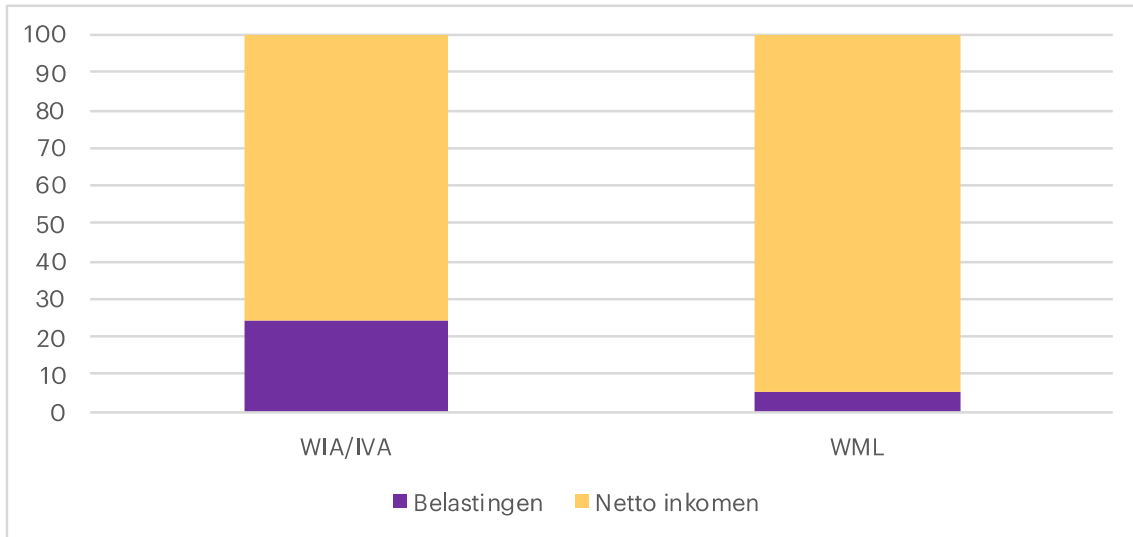
Tabel 1: berekeningen netto inkomen IVA-uitkering versus netto inkomen werkenden, op WML-niveau, 140% WML en 160% WML (IVA-uitkering bruto ten hoogte van).

Simulatie IVA en WML	IVA-uitkering*			WML			
	WML	140% WML	160% WML	WML	140% WML	160% WML	170% WML
(A) Bruto inkomen				WML	140% WML	160% WML	170% WML
Bruto loon per maand				1995	2793	3192	3392
Bruto loon per jaar				23940	33516	38304	40698
Bruto loon en vakantie geld per jaar (sv-loon)				25855	36197	41368	43954
IVA uitkering (*75% van sv-loon)	25855	36197	41368				
(B) Belastingen							
Inkomstenbelasting box 1, schijf 1: 36,97%	9559	13382	15294	9559	13382	15294	16250
Algemene heffingskorting (AHK)	3311	2623	2279	3311	2623	2279	2107
Arbeidskorting (AK)	0	0	0	4802	5121	5457	5289
Te betalen belasting	6248	10759	13015	1446	5638	7558	8854
(C) Netto inkomen per jaar (C=A-B)	19607	25438	28353	24409	30559	33811	35100
Netto inkomen per maand	1634	2120	2363	2034	2547	2818	2925

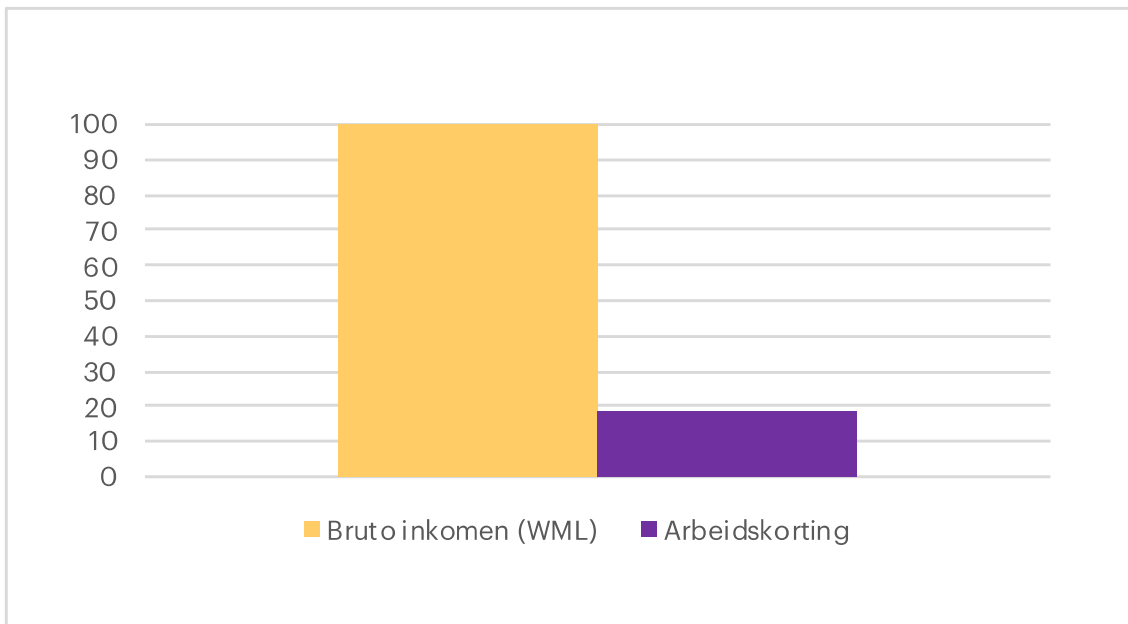
⁴ ~~Cijfers trends 2023-06-juni.pdf (uwv.nl).~~

⁵ Veronderstellingen: er is gebruik gemaakt van het WML per 1 juli 2022, de ontvanger heeft geen fiscale partner, krijgt alleen vakantiegeld en geen andere belastbare onderdelen, de ontvanger heeft geen belastbaar inkomen uit woning, heeft de AOW-leeftijd nog niet bereikt, heeft het hele jaar in NL gewoond en de ontvanger heeft geen aftrekposten. Er zijn nog geen officiële rekenformules bekend voor AHK en AK voor 2024; er is gerekend op basis van beschikbare informatie.

Grafiek 2a: belasting bij bruto WML-inkomen en IVA-uitkering ten hoogte van WML als percentage van het bruto inkomen. IVA-ontvangers betalen verhoudingsgewijs veel meer belasting dan werkenden.

Grafiek 2b: arbeidskorting als percentage van een bruto WML-inkomen. Werkenden krijgen 19% arbeidskorting op het bruto-inkomen.

Grafiek 3: belasting bij een bruto inkomen van 1,6 WML en een IVA-uitkering ten hoogte van 1,6 WML als percentage van het bruto inkomen.

